

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна
и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: **Елена Георгиева Георгиева**

Тема на дисертационния труд: **„Професионално-практическа
компетентност на студентите - педагози в съвременното образователно
пространство“**

Рецензент: проф. д-р Таня Иванова Борисова, д.н.

Тракийски университет – Педагогически факултет

Стара Загора

Данни за докторанта и обща характеристика на дисертационния труд

Маг. Елена Георгиева Георгиева е докторант в самостоятелна подготовка. С протокол №12/03.02.2020 от решение на ФС, направено по реда на чл.26, ал.2 от ПУРПНС по предложение на катедра „Педагогика и мениджмънт“, е отчислена с правото на защита със Заповед 672/24.02.2020 на Ректора на ТУ – София по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика.

Представеният за рецензия дисертационен труд като обем, съдържание и структура отговаря на изискванията за този академичен формат: увод, три глави, заключение, приложения; текст - 176 стр., 142 литературни източници (118 на кирилица и 24 на латиница), 23 нормативни документи; визуалните изображения са 25:1 фигура, 12 таблици, 12 диаграми. Трудът съответства и на изискванията на ТУ – София към кандидатите за присъждане на научната степен „доктор“.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научноприложно отношение. Степен и нива на актуалността на проблема и конкретните задачи, разработени в дисертацията.

Трудът на маг. Елена Георгиева „Професионално-практическа компетентност на студентите – педагози в съвременното образователно пространство“ третира актуален и съвременен проблем, свързан с

формирането и развитието на компетенции, обновяване на съдържанието на обучението, на методите на преподаване, на диагностиката и оценяването на постиженията на обучаваните.

Компетентностният подход е в основата на изследването, приема се като найподходящ за реализиране на новата съвременна образователна парадигма във ВУ, един от водещите съвременните подходи за повишаване на качеството и ефективността на висшето образование, гарантира постигане на поставените цели и очаквани резултати.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

Докторантката показва задълбочено познаване на изследваната проблематика. Умее да систематизира, анализира и коментира съвременни концепции и теории, разположени в изследователското поле. Много добре подбира теоретичните постановки, показва собственото си становище по проблема и така сполучливо изгражда работната си програма.

Преходът от индустриално към информационно общество провокира съществени изменения в много сфери на човешката дейност. В сферата на образованието се налага формирането и развитието на компетенции, обновяване на съдържанието на обучението, на методите на преподаване, на диагностиката и оценяването на постиженията на обучаваните. В този контекст образованието се разглежда като една от най-важните ценности на световната култура. Главната цел на съвременното образование се състои в създаването на такава система, която обезпечава на всеки човек възможност за получаване и попълване на компетенциите, непрекъснато развитие, усъвършенстване, самореализация. Промените в потребностите на обществото изискват качествена промяна на образователния процес във ВУ в контекста на новата парадигма - не обучението, а ученето да е същността на подготовката на студентите, а фокус на образованието да е личността на младите хора. Т.е, това означава рефлексия на образователна среда във ВУ спрямо промените настъпващи в обществото, академичното образование да е ориентирано не към целите, а към процеса за постигане на тези цели. Изследователската програма е добре организирана; дисертационният труд постига научно-приложни и практикоприложни приноси; основните резултати от него са публикувани.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Прецизно са формулирани обект, предмет на изследването, хипотеза, цел, задачи, контингент, етапи, което е свидетелство за умението на дисертанта коректно да борава с методологията на педагогическото изследване. Логично, точно и ясно се разкрива единството и последователността на проведеното изследване като етапи, изпълнение на задачите и следване на поставената цел.

Изследователската програма е добре организирана. Тя се изпълнява последователно, уверено и не поставя под съмнение постигнатите резултати, анализа им и направените изводи.

4. Кратка аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Методиката на изследване е подходяща и се базира на апробирани в практиката методи. Те правят събраните в изследването данни достоверни, достатъчни по обем, надеждни по отношение на анализа и доказване на хипотезата. . Прави впечатление умението на кандидата да характеризира изследвания контингент, да получи данни и резултати, които правят достоверен и надежден набор за анализ.

5. Научно-теоретични и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Коректно и точно дисертантът извежда в две групи приносите на труда си.

5.1.Научно-теоретични приноси

5.1.1. Умело са представени и коментирани схващанията на редица учени, свързани с темата на дисертацията. Коректно цитирани са всички източници; посочено е личното мнение на докторанта по въпросите за компетентностния подход, професионално-педагогическата компетентност и портфолиото в контекста на професионално-педагогическа подготовка на студентите-педагози;

5.1.2. Всички теоретични постановки са трансферирани към приложимостта на професионалното портфолио и използването му за оценка и самооценка на учителя;

5.1.3. Формирането на професионални компетенции е аргументирано от компетентностния подход и влиянието му върху приложимостта на портфолиото на учителя;

5.1.4. Направена е аналитична характеристиката на съвременната подготовка на студентите педагози в университета;

5.1.5. Като цялостна система е конкретизирана, структурирана и операционализирана концепцията за основните професионално-педагогически практически компетенции, които следва да се развиват у студентите-педагози.

5.2. Научно - приложни приноси

5.2.1. Рефлексивно-диалогичният модел на портфолио, което дава възможност да се осъществи многопосочна интегративна оценка на нивото на обученост и готовност на студента за работа в училищна среда, е разработен и пробирен;

5.2.2. Реализирана е сполучлива адаптация на маркерите на професионалното портфолио на учителя. Тези маркери дават възможност както за самоанализ, така и за колегиален взаимоанализ на учителския труд;

5.2.3. Технологиата на рефлексивно- диалогичното портфолио е инструмент за непрекъсната и навременна обратна връзка на преподавателите ментори със студентите и условие за стимулиране на професионално- личностното развитие на бъдещите педагози.

6. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите

Маг. Георгиева притежава природна интелигентност и умения за научен синтез и анализ. Видимо задълбочено и съвестно и провела педагогическото изследване, използвала е достоверни методи за анализ и това ми дава право да твърдя, че степента на лично участие на дисертанта в приносите както в теоретичен, така и в практико-приложен аспект е значителен.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Авторът представя четири публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Една от тях е публикувана в научно списание (електронното списание „Педагогически форум“), две в сборници с научни

трудове от международни научни конференции и една в сборник доклади от международен педагогически форум. Публикациите популяризират теоретични, практико-приложни и получени данни от проведеното изследване.

8. Използване на резултатите от дисертационния труд в научната и социалната практика. Наличие на постигнат пряк икономически ефект и пр.

Използването на рефлексивно-диалогичното портфолио като инструмент най-напред за обучение на студентите педагози, а защо не и на младите учители, значително ще улесни дейностите за самооценка и оценка на труда на учителя, което е повече от наложително в системата на средното образование. Това изисква и прилагането на Закона за училищното предучилищното образование в навечерието на предстоящата атестация на учителите.

9. Оценка на съответствието на автореферата с изискванията за изготвянето му, както и на адекватността на отразяване на основните положения и приносите на дисертационния труд.

Авторефератът отразява напълно съдържанието на дисертационния труд. Оформен е при спазване на изискванията в съответствие с образеца за изготвяне на авторефератите по дисертационните трудове, посочен в сайта "Развитие на АС - Работни документи". Дава пълна представа за стойността на дисертационния труд.

10. Мнения, препоръки и бележки.

Представеният от маг. Елена Георгиева дисертационен труд „Професионално-практическа компетентност на студентите – педагози в съвременното образователно пространство“ третира актуален и съвременен проблем, свързан с формирането и развитието на компетенции, обновяване на съдържанието на обучението, на методите на преподаване, на диагностиката и оценяването на постиженията на обучаваните. Определено мисля, че бързото превръщане на дисертационния труд в монография би обогатило педагогическата литература с един нов модел на рефлексивно-диалогичното

портфолио, който може да се прилага не само при обучение на студентите – педагози, но и при оценка труда на учителите.

11. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Прагматичната значимост на разработвания проблем, коректно поднесените данни, задълбоченият количествен и качествен анализ и най-вече идеите и приносите в дисертационния труд на докторант Елена Георгиева Георгиева: „Професионално-практическа компетентност на студентите – педагози в съвременното образователно пространство“ са основанията ми да предложа на уважаемото жури да присъди на **Елена Георгиева Георгиева** образователно – научната степен **„Доктор“** в област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика; Научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика.

Дата: 10.05.20202

РЕЗЕНЗЕНТ:

Проф. д-р Таня Борисова, д.н.